

ВИШЕКОРИСНИЧКА ИПА

Поред тога што подржава земље кандидате и потенцијалне кандидате за чланство у ЕУ појединачно, кроз националне програме, ЕУ подржава и заједничке приоритете земаља кандидата (Хрватска, Турска, БЈР Македонија, Црна Гора) и потенцијалних кандидата за чланство у ЕУ (Албанија, Босна и Херцеговина, Србија, укључујући и Косово и Метохију у складу са Резолуцијом УН 1244).

Развој регионалне сарадње одговара обавезама које су преузеле земље из региона на Самиту између држава Европске уније и Западног Балкана, одржаном у Загребу (2000. године) и Солуну (2003. године).

На Самиту одржаном у Солуну је констатовано да ће "приближавање Европској унији ићи упоредо са развојем регионалне сарадње". Регионална сарадња је принцип од највећег значаја за политичку стабилност, безбедност и привредни развој земаља Западног Балкана.

Циљеви Вишекорисничке ИПА су допуна Инструменту за претприступну помоћ за појединачне земље у областима у којима је регионална сарадња плодотворнија и доводи до бољих резултата. Процес европских интеграција подразумева међусобну сарадњу у областима од заједничког интереса, с обзиром да је она основ стабилности, економског развоја и добросуседских односа.

Циљ Вишекорисничке ИПА је управо подршка таквим регионалним иницијативама у циљу унапређења сарадње између држава у региону, као и њихове сарадње са земаљама чланицама.

Приоритети који се односе на све земље кандидате и потенцијалне кандидате, као и финансијска средства за њихово спровођење, утврђена су у Вишегодишњем индикативном планском документу за Вишекорисничку ИПА (Multibeneficiary Multianual Indicative Planning Document 2007-2009). Документ припрема Европска комисија у консултативном поступку са надлежним институцијама свих земаља кандидата и потенцијалних кандидата. Документ дефинише приоритете по појединачним областима, као и финансијска средства за спровођење утврђених приоритета током три буџетске године.

Око 10% целокупног износа ИПА средстава за период 2007-2013. ће бити имплементирано кроз Вишекорисничку ИПА.

Приликом програмирања и имплементације Вишекорисничке ИПА треба имати у виду да је, за разлику од националне ИПА, припрема пројеката је централизована и највећи део активности припреме пројеката и израде тендерске документације се одвија у седишту Европске комисије у Бриселу.

Подршка кроз Вишекорисничку ИПА треба да допринесе остварењу три кључна циља:

1. испуњењу критеријума из Копенхагена,
2. хармонизацији са правним тековинама ЕУ, и
3. промоцији дијалога грађанског друштва између земаља Западног Балкана, Турске и ЕУ.

Главне области подршке кроз Вишекорисничку ИПА су:

1. Регионална сарадња

Подршка области регионалне сарадње, која треба да допринесе ефикасном функционисању сарадње између земаља југоисточне Европе, кроз подршку Савету за регионалну сарадњу.

2. Инфраструктура

Подршка у области инфраструктуре, која треба да олакша инвестиције у инфраструктуру са транснационалном димензијом, нарочито у областима транспорта, безбедности ваздушног саобраћаја, енергетике и животне средине.

3. Правосуђе и полиција

Подршка правосуђу и полицији, која треба да допринесе ефикаснијој борби против организованог криминала, корупције, прања новца, тероризма, као и стварања ефикасног система заштите сведока. Такође, помоћ у овој области је усмерена на интегрисано управљање границама, као и на регионалну сарадњу и координацију по питању превенције и припреме планова за поступање у ванредним ситуацијама.

4. Унутрашње тржиште

Област унутрашњег тржишта је обухваћена кроз подршку спровођењу закона који су хармонизовани са правним тековинама ЕУ у области царина, интелектуалне својине, инфраструктуре квалитета, као и телекомуникационог и поштанског саобраћаја.

5. Реформа државне управе

Кроз подршку реформи државне управе ће се унапредити капацитети државне управе, нарочито у областима спровођења закона, хармонизације националних статистичких система са правним тековинама ЕУ и кроз обуку и припрему за учешће у раду агенција Заједнице.

6. Демократска стабилност

Подршка невладином сектору и другим облицима грађанског друштва настоји да допринесе унапређењу демократске стабилности, међусобне сарадње невладиног сектора и других облика грађанског друштва, као и видљивости значаја ЕУ, независности медија, смањењу броја избеглих и интерно расељених лица.

7. Образовање, млади и истраживање

Област образовања је подржана кроз имплементацију програма Темпус и Еразмус Мундус који доприносе унапређењу високог образовања кроз сарадњу универзитета држава Западног Балкана и Турске са универзитетима из ЕУ и повећању мобилност студената. Такође, млади ће бити подржани кроз програме неформалног образовања и међусобну сарадњу и унапређење рада институција које се баве младима.

Активности у област истраживања треба да допринесу унапређењу регионалне сарадње и размени искустава у овој области у циљу бржег укључења у европску истраживачку зону.

8. Тржишна економија

Подршка тржишној економији треба да олакша малим и средњим предузећима приступ финансијским средствима, унапређењу сарадње између предузећа који обављају своје активности у региону, као и са предузећима из ЕУ и да унапреди сарадњу између организација за подршку предузетништву.

10. Нуклеарне безбедности и управљања радиоактивним отпадом

Област нуклеарне безбедности и управљања радиоактивним отпадом је подржана кроз унапређење капацитета надлежних органа, подизање свести, спречавање шверца овим материјама и успостављање система за брзо узбуњивање и реаговање.

11. Привремене административне институције и резервна средства

Вишекорисничка ИПА подржава и редовне активности привремених административних институција. Наиме, кроз овај програм се подржава Канцеларија сталног представника у Босни и Херцеговини, као и Мисија УН на Косову и Метохији у складу са Резолуцијом 1244, до престанка њихових мандата.

Резервна средства су намењена за евалуацију Вишекорисничке ИПА, развој радних планова, публикација и семинара, као и трошкове превоза, путовања, конференција и техничких и административних потреба.